

OKSZERŰ TALAJMŰVELÉS ÉS SZERVESANYAG-ELLÁTÁS: SZÁRMARADVÁNY-VISSZAJUTTATÁS, SZERVES TRÁGYA ALKALMAZÁSA, VALAMINT MÉLYLAZÍTÓ HASZNÁLATA

Név **Lévai László**

Elhelyezkedés **Kompolt, Magyarország**

Gazdálkodási forma **szántóföldi növénytermesztő (őszi búza, repce, napraforgó)**

Üzemméret **75ha**

Mutassa be a gazdaságát.

Önállóan gazdálkodom, de korábban édesapám gazdaságában, valamint korábbi munkahelyemen – kompolti kutató – is sok tapasztalatot szereztem. Jelenleg mintegy 75 hektár szántót művelek, amelynek közel fele bérelt terület. Döntően kötött vályogtalajon gazdálkodom, amelyek belvizezékenyek. Ezenkívül 10 hektár váz nélküli homokterületre esik, amelyek nyáron csapadékhányra és hőstresszre hajlamosak.

Milyen változásokat vezetett be?

A kedvezőbb talajszerkezet és talajélet érdekében szerves trágyázást, szármарadvány-visszajuttatás és megfelelő körülmények esetén a mélylazító alkalmazása együttesen hozzájárulnak a kedvezőbb talajállapothoz és ezen keresztül a jövedelmezőbb gazdálkodáshoz.

Miért döntött a bevezetésük mellett?

A kötött talajok élettelenek, tömörödtek és nehezen művelhetők voltak, a hozamok elmaradtak az elvárttól. Az üzemanyag-fogyasztás az elvárhatónál nagyobb volt, valamint a kijuttatott tápanyag hasznosulása sem volt kielégítő.

Hogyan tudta beilleszteni az új gyakorlatot a gazdálkodásba?

A mélylazítást nem váltja ki, inkább kiegészíti a hagyományos forgatással járó mélyszántást. A legjellemzőbb vetésforgóban repce-búza-napraforgó-búza váltják egymást, olykor a búza egymás után is előfordul. A tapasztalat azt mutatja, hogy a legfontosabb a jó időzítés, amire különösen a repce termesztése érzékeny. A mélylazító alkalmazását megelőzően minden esetben megvizsgálom a talajállapotot, szerves trágyát 4–5 évente igyekszem alkalmazni. A szármарadványt egyenletesen kell szétteríteni a felszínen, és a mennyiségétől függően beszántom.

Mi volt a legnagyobb kihívás? Hogyan sikerült kezelni?

Megtanulni az egyes műveletek helyes időzítését, ebben csak a folyamatos tanulás segít. Másrészt a szükséges művelőeszközök beszerzése gyakran nehézségekbe ütközik, az ágazat finanszírozása nem megfelelő. Ezt használt eszköz beszerzésével (nagyobb teljesítményű traktor), szolgáltatás igénybevételével (szerves trágya-kijuttatás), illetve részben saját készítésű mélylazítóval sikerült megoldani.

Hogyan változott a talaj?

A szerves trágya, valamint a folyamatos szármaradvány-bedolgozás együttesen nagyobb talajéletet eredményeztek. A mélylazító hozzájárult a jobb talajszerkezet kialakulásához és ezáltal kedvezőbb lett a talaj vízháztartása. Ezt a nagyobb talajélet és a több szerves anyag is igazolja.

Szervesszén-szintre gyakorolt hatás (tC/ha/év)

Szerves trágya	0,06
Szármaradvány-visszajuttatás	0,62
Összesen	0,68

Hogyan változtak a hozamok?

A hozamváltozás nagyban függ a kezdeti állapottól. Rosszabb kiinduló állapot mellett 2–3 év alatt 30–50%-os növekedés is jelentkezhet, itt átlagosan 10% körüli növekedést sikerült elérni. A termés minőségében nem tapasztalható változás. Szintén érdemes kiemelni, hogy csökkent az évjáratok közti hozamingadozás, tehát a hozamok kiszámíthatóbbakká váltak.

A gazdaság adatai alapján elvégzett gazdasági elemzés eredményei, búza-repce-napraforgó-búza vetésforgó alapján (Ft/ha)

	Gyakorlattal	Gyakorlat nélkül	Eredmény
Növényvédelem			
búza	19 570	13 047	+33%
repce	35 130	23 600	
napraforgó	37 277	24 851	
Üzemanyagköltség			
búza	17 756	25 358	-30%
repce	17 756	25 358	
napraforgó	17 756	25 358	

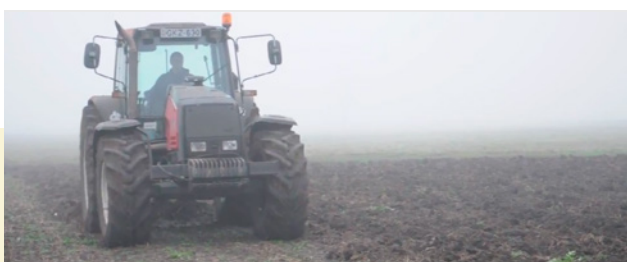

Photo | P.1, top: © Gunnar Assmy/Fotolia.com; P.1, below, P.2: © Molnár András

Hogyan változott a jövedelmezőség? Milyen finanszírozási következményei voltak a változásnak?

Összességében egy költséghatékony kombinációról beszélhetünk, amelynek több összetevője is van: egyrészt 10–20%-kal kisebb gázolajfogyasztás, hatékonyabb tápanyag-hasznosulás, kiegyenlítettebb és magasabb hozamok. A mélylazító használatát követően nagyobb növényvédelmi költségek jelentkeznek. A munkaerő továbbra is erősen évjáratfüggő, viszont részben a „túlgépesítettség” miatt kisebb időablak is elegendő egy-egy művelet elvégzésére.

Milyen forrásból szerzett tanácsokat a bevezetés során?

Az egyik tanácsadó egy régi könyv volt, Manninger G. Adolf-tól „A talaj sekély művelése”. Fontos útmutatóként szolgált a szomszéd gazdák hibáinak megfigyelése is.

Milyen tanácsot adna mindazok számára, akik szintén gondolkodnak az itt felsorolt gyakorlatok bevezetésén?

Nem szabad sablonokban gondolkodni! A legfontosabb a saját körülmények minél alaposabb megismerése és folyamatosan alkalmazkodni kell. Aki bizonytalan a helyes gazdálkodási gyakorlatot illetően, ne sajnálja az időt és a pénzt a szaktanácsadóktól!

Többletbevétel

	Hozam (t/ha)		Bevétel (Ft/ha)		Eredmény
	gyakorlattal	gyakorlat nélkül	gyakorlattal	gyakorlat nélkül	
Búza	5,2	4,6	260 730	226 740	+15%
Repce	3,3	2,9	386 610	336 180	
Napraforgó	2,4	2,1	264 515	230 013	

A Fedezeti hozzájárulás változása (Ft/ha)

	Gyakorlattal	Gyakorlat nélkül	Eredmény
Búza	60 626	45 908	+32%
Repce	127 138	107 414	+18%
Napraforgó	122 604	107 970	+12%

Az itt bemutatott gyakorlatról részletes információkat olvashat a SmartSOIL eszközök között: <http://smartsoil.eu/smartsoil-toolbox/about/>